

מ"ת 47711/03/15 - אוסאמה אבו כאטר נגד מדינת ישראל

בתי משפט

בית המשפט המחוזי ירושלים מ"ת 47711-03-15

01 אפריל 2018

לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן
בעניין: אוסאמה אבו כאטר

המבקש

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

החלטה

1. לפניי בקשה חוזרת, לעיון חוזר בשאלת מעצרו של המבקש עד תום ההליכים, ולשחרורו של המבקש למעצר בית.

הליכים קודמים:

2. המבקש נעצר בהסכמה ביום 11.6.2015, בעת שריצה עונש מאסר בתיק אחר. עם סיום ריצוי עונש המאסר, הגיש בקשה לעיון מחדש בשאלת מעצרו עד תום ההליכים. בקשתו נדחתה בהחלטה מיום 30.11.2015, על אף המלצת שירות המבחן שניתנה באותה עת לשחררו לחלופת מעצר, זאת בשל החשש שהמבקש ישוב לבצע עבירות.

מאז נדונו ונדחו מספר בקשות של המבקש לעיון חוזר, האחרונה שבהן ביום 29.11.2017.

3. מאז נעצר המבקש, הוארך מעצרו מספר פעמים על ידי בית המשפט העליון. ההארכה האחרונה הייתה ביום 26.2.2018 למשך 90 ימים נוספים. בהחלטתו, הפנה בית המשפט העליון (כבוד השופט י' אלרון) להחלטה שניתנה בהארכת מעצר קודמת, על ידי כבוד השופט ע' פוגלמן, לפיה **"המשיב יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי, ובגדרה תוצע חלופת מעצר שטרם נבחנה עד כה על ידי שירות המבחן"**.

4. עיון בהחלטת כבוד השופט ע' פוגלמן, מיום 5.12.2017, מעלה כי בית המשפט קבע ש**"המשיב יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי, ובגדרה תוצע חלופת מעצר שטרם נבחנה עד כה על ידי שירות המבחן. החלופה תיבחן על ידי שירות המבחן, שיגיש תסקיר משלים תוך 20 ימים ממועד הגשת הבקשה לעיון חוזר; ככל הניתן על ידי קצין מבחן דובר השפה הערבית"**.

5. בעקבות החלטת בית המשפט העליון מיום 5.12.2017, הוגש ביום 25.12.2017 תסקיר משלים. על פי האמור בתסקיר, הוא מבוסס על "חקירה פסיכוסוציאלית" שנערכה עם המבקש בבית המעצר, באמצעות מתורגמן, וכן על ריאיון שנערך בשירות המבחן עם המפקחים המוצעים, אף זאת באמצעות מתורגמן.

שירות המבחן בחן את החלופה המוצעת בבית המשפחה בשכונת "שועפט", בפיקוח אנושי, בפיקוח גיסו של המבקש מר סלאח סלאח; שכנו של המבקש מר אחמד עליאן; שכן נוסף מר לואאי אבו טור ושכן נוסף מר וליד דוואת.

לגבי המבקש, נערכה הערכת סיכון מחדש, תוך התחשבות בתקופת המעצר הממושכת שלו. הערכת שירות המבחן הייתה כי המבקש "מבטא מילולית שינוי שערך בתקופת מעצרו, כאשר להערכתנו מתקשה לערוך שינוי בדפוסי המושרשים. ניכר כי אוסמה עדיין פועל מצורך בהצגת פסאדה חיובית ומתפקדת, כאשר בפועל מתקשה להציב גבולות פנימיים. כן לקחנו בחשבון התרשמותנו כי קיימת אצלו תפיסה קורבנית המשליכה את מצבו הנוכחי על האחר, תוך קושי משמעותי לבחון לעומק דפוסי בעבר, וכי הינו בעל מיקוד שליטה חיצוני, דהיינו רואה המקור לקשייו ובעיותיו בגורמי חוץ ומתקשה לראות עצמו כגורם לקשיים. כן התרשמנו כי מתייחס באופן מקל בנוגע להתנהלותו הבעייתית לאורך חייו, תוך חזרתיות לדפוסים מרמתיים ועוברי חוק, כאשר לחובתו הרשעות בעבירות מרמה ובתחומים נוספים, בהם נדון, בין היתר, לעונשי מאסר, אשר להערכתנו לא היוו עבורו גבול חיצוני ברור ולא סייעו לו להפנים גבולות פנימיים. להערכתנו קיים כיום טשטוש ערכי ונטייה לרציונליזציה, דבר המקשה על בחינת מצבו ויכולת לגלות אמפטיה כלפי האחר. להערכתנו, קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק ומרמיתית".

לגבי המפקחים המוצעים - שירות המבחן קבע לגבי המפקחים-השכנים, כי התרשם מהיכרות שטחית שלהם עם המבקש. כן עלה משיחה עם אחד מהם, כי מבחינה תרבותית, סיוע לשכן "חשובה מסיוע לאח", ולפיכך, כשנתבקשו על ידי ב"כ המבקש לסייע למבקש, התקשו להשיב על הצעתו בשלילה. צוין כי "להערכתנו אוסאמה פעל באופן מצמצם ומניפולטיבי גם כלפי סביבתו. אנו מתרשמים כי הסכמתם לשמש כמפקחים על מר אוסאמה מושפעת מהיבטים רגשיים בעיקר, ואנו מעריכים כי יתקשו להיות גורם מעמיד גבולות. אנו מעריכים כי יתקשו לזהות מצבי סיכון מצדו ולהפחית הסיכון בעיניו". לגבי גיסו של המבקש, התרשם שירות המבחן "כי הוא נוטה לצמצם בעייתיות מצדו של אוסאמה ולבחון מצבי סיכון העלולים לעלות מצדו".

לסיכום קבעה קצינת המבחן, כי להערכת שירות המבחן "המפקחים המוצעים אינם מודעים לדפוסיו הבעייתיים והמרמתיים, כמו כן אנו מעריכים כי יתקשו לזהות מצבי סיכון עבורו ולהפחית הסיכון הגבוה הקיים ממנו. לאור כל האמור לעיל, אין אנו באים בהמלצה בנוגע לשינוי תנאי מעצרו".

לתסקיר צורף מכתבו של קצין המבחן המחוזי, מר אפרים שמאש, המסביר את הכנת התסקיר במחוז ירושלים על ידי קצינת מבחן דוברת עברית בסיוע מתורגמן לשפה הערבית, ומדוע לא הוכן התסקיר במחוז אחר.

6. בעקבות הגשת התסקיר, החלה סדרת בקשות של ב"כ המבקש, להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר חדש באמצעות קצין מבחן דובר השפה הערבית. בהחלטה מיום 1.2.2018 נדחתה בקשה זו.

7. המבקש הגיש בקשה לקביעת מועד לדיון, ונתבקש להבהיר מהי חלופת המעצר שהוא מבקש לקיים דיון לגביה, שכן על פי החלטת בית המשפט העליון "מדובר בחלופת מעצר שטרם נבחנה על ידי שירות המבחן". ב"כ

המבקש הבהיר כי מדובר באותה חלופת מעצר שנבחנה על ידי שירות המבחן בתסקיר האחרון, אך, לדבריו, טרם נבחנה על ידי בית המשפט לאחר הגשת התסקיר.

לבקשת ב"כ המבקש, נקבע דיון, במהלכו נשמעו גם הערבים, למעט הגיס אשר כבר נשמע בבית המשפט ב- 10.7.2017 וכמו יתר בני המשפחה לא נמצא מתאים כמפקח.

דיון והכרעה:

8. לאחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים, ועל אף התקופה הממושכת בה מצוי המבקש במעצר, לא מצאתי כי יש מקום להורות על שחרורו של המבקש לחלופת המעצר המוצעת.

9. כאמור בהחלטה הקודמת שניתנה בעניינו של המבקש, המבקש עומד לדין בגין שורה של עבירות "כלכליות" בהיקפים עצומים, עבירות שנעברו, לכאורה, בתחכום, במשך כארבע שנים, תוך התארגנות מסודרת, תכנון וחלוקת תפקידים בין המעורבים הרבים. על פי האמור בכתב האישום, למבקש תפקיד משמעותי, לכאורה, בהתארגנות ובביצוע העבירות, והוא נחשב לרוח החיה בין יתר המעורבים.

כתב האישום הוגש נגד המבקש וחמישה נאשמים נוספים, שבינתיים הסתיים ענינם בהסדרי טיעון ונגזרו עליהם עונשי מאסר לתקופות ארוכות וקנסות כבדים. בכתב האישום נאשמות גם כ- 30 חברות, והוא מייחס למבקש ולאחרים קשירת קשר לביצוע עבירות שונות, בקשר למכירת חשבונות מס כוזבות בהיקף של מאות מליוני שקלים, תמורת תשלומי עמלה שונים - עבירות על חוק מס ערך מוסף, על פקודת מס הכנסה ועל חוק איסור הלבנת הון. נטען כי המבקש ויתר הנאשמים, שכאמור ענינם של חמישה מהם הסתיים, הונו את רשויות המס, התחמקו וסייעו לאחרים להתחמק מתשלומי מע"מ ומס הכנסה בסכום של כ- 600 מיליון ₪, והלבינו הון ביותר מ- 140 מיליון ₪. כתב האישום הוא אחד מכמה כתבי אישום שהוגשו נגד המעורבים בפרשה.

10. מתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המבקש, עולה כי קצינת המבחן התרשמה שהמבקש נוטה לצמצם ולמזער את אחריותו למצבו הנוכחי, והוא מתקשה לבחון דפוסי והתנהלותו טרם מעצרו. שירות המבחן העריך גם בתסקיר האחרון כי רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק הינה גבוהה.

בית המשפט העליון הורה, כאמור לעיל, כי המבקש יוכל להגיש בקשה לעיון חוזר, אך התייחס בהחלטתו להצעת חלופת מעצר **שטרם נבחנה על ידי שירות המבחן**. הצעת החלופה הנוכחית נבחנה על ידי שירות המבחן ולא נמצאה מתאימה. לא הוצעה חלופה אחרת. שמיעת הערבים המוצעים בדיון האחרון לא היה בה כדי להביא להתרשמות שונה מזו שהתקבלה מהם שירות המבחן.

11. בנסיבות אלה, וכפי שצוין גם בהחלטה הקודמת בעניינו של המבקש -מדובר בנאשם שרמת הסיכון בעניינו להישנות התנהגות עוברת חוק ולשיבוש מהלכי משפט הינה גבוהה; מדובר בנאשם הפועל באופן מניפולטיבי; המבקש היה הרוח החיה והמוביל בהתנהלות העבריינית; התשתית לביצוע העבירות עדיין קיימת שכן חלק ניכר מהשותפים

לעבירות משוחררים ממעצר; למבקש הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות דומות. לפיכך קיים עדיין חשש שאם המבקש ישוחרר ממעצר, הוא ישוב לבצע עבירות דומות.

12. נוכח האמור לעיל - לא מצאתי כי יש בחלופת המעצר המוצעת כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש ולא מצאתי כי השתנו הנסיבות מאז ההחלטה הקודמת בדבר המשך מעצרו של המבקש, ולפיכך אינני רואה מקום להורות על חלופת מעצר שאיננה בין כותלי בית המעצר.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים ולשירות המבחן, וכן תודיע לב"כ המבקש טלפונית את האמור בסעיף האחרון להחלטה.

ניתנה היום, ט"ז ניסן תשע"ח, 01 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.